

se je pojavila tudi nova ideologija, da se ni več treba »zares« učiti, ker je znanje dostopno kar na spletu. Ob tem, da se učenci v šoli seznanjajo z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, si morajo hkrati pridobiti tudi spoznanje, da pridobiti informacije preko svetovnega spleta ni isto kot usvojiti znanje. V internetni dobi je postalo bistveno, da šola mlade generacije nauči razlikovati med spretnostjo, da določeno informacijo poiščejo preko spleta, in njihovim lastnim znanjem, katerega usvajanje je še vedno dolg, naporen in kompleksen proces.

A vseh *novih* diskurzivnih in vzgojnih učinkov ni mogoče pripisati le novim tehnologijam. Učbeniki, na papirju ali elektronski, so koristni in potrebni. Sestavljeni naj bi bili tako, da učence vodijo skozi učne cilje in vsebine, ki jih morajo spoznati. Pomembno vlogo imajo pri tem lahko tudi delovni zvezki, ki imajo naloge z različnimi cilji in različno zahtevnostjo. Učencem s tem v načelu omogočajo, da pridobijo bolj kakovostno znanje. Vendar učbeniki oziroma predvsem delovni zvezki vsebujejo tudi naloge, ki učencu nalagajo, da napiše kot odgovor le posamezne besede. Takšne naloge so lahko učinkovite, ker so osredotočene na doseganje enega načrtovanega cilja; na neki način so manj zahtevne za učence. Tak pristop pa je sporen, ko postane prevladujoč in učenec prične v šoli ali v okviru domačih nalog izpolnjevati le množico tako zasnovanih nalog v delovnih zvezkih – v tem primeru je ne glede na uspešnost doseganja posamičnih ciljev lahko njihov *skupni* nenamerni »vzgojni« učinek sporočilo učencu, da je bolj kompleksno mišljenje »naporno« in zato nekaj, čemur se »šola« izogiba (in ko je to privzeto, se pričnejo upirati šoli, če ni lahka, obenem pa jo prav zato, ker sama od sebe postaja »prelahka«, lahko prezirajo), da je pisanje celih stavkov nepotrebno, in končno, da je pisanje na roko »samo na sebi« napor, ki je v sodobnosti povsem odveč.

Za drugi družbeni diskurz

Kot smo nakazali, je v šolskem polju veliko konkretnih vprašanj in področij, pojavljajo se vedno nova vprašanja, kjer je treba znotraj stroke opraviti teoretsko in drugo strokovno delo, da bodo vzgojitelji in učitelji v spreminjajoči se sodobni družbi lahko opravljali pedagoško delo tako, da bo dosegalo svoje cilje.

V strukturi subjekta je moment prisile neodpravljljiv. Tako šolski sistem ne more kakovostno opraviti svojih nalog, dokler v družbi prevladuje diskurz, v katerem učitelj v položaju, ko poučevanje (oziroma strokovno ravnanje ali določen strokovni odziv na ravnanje učenca) nujno vključuje moment represivnosti, ustrezno ravnanje opusti prav zato, ker